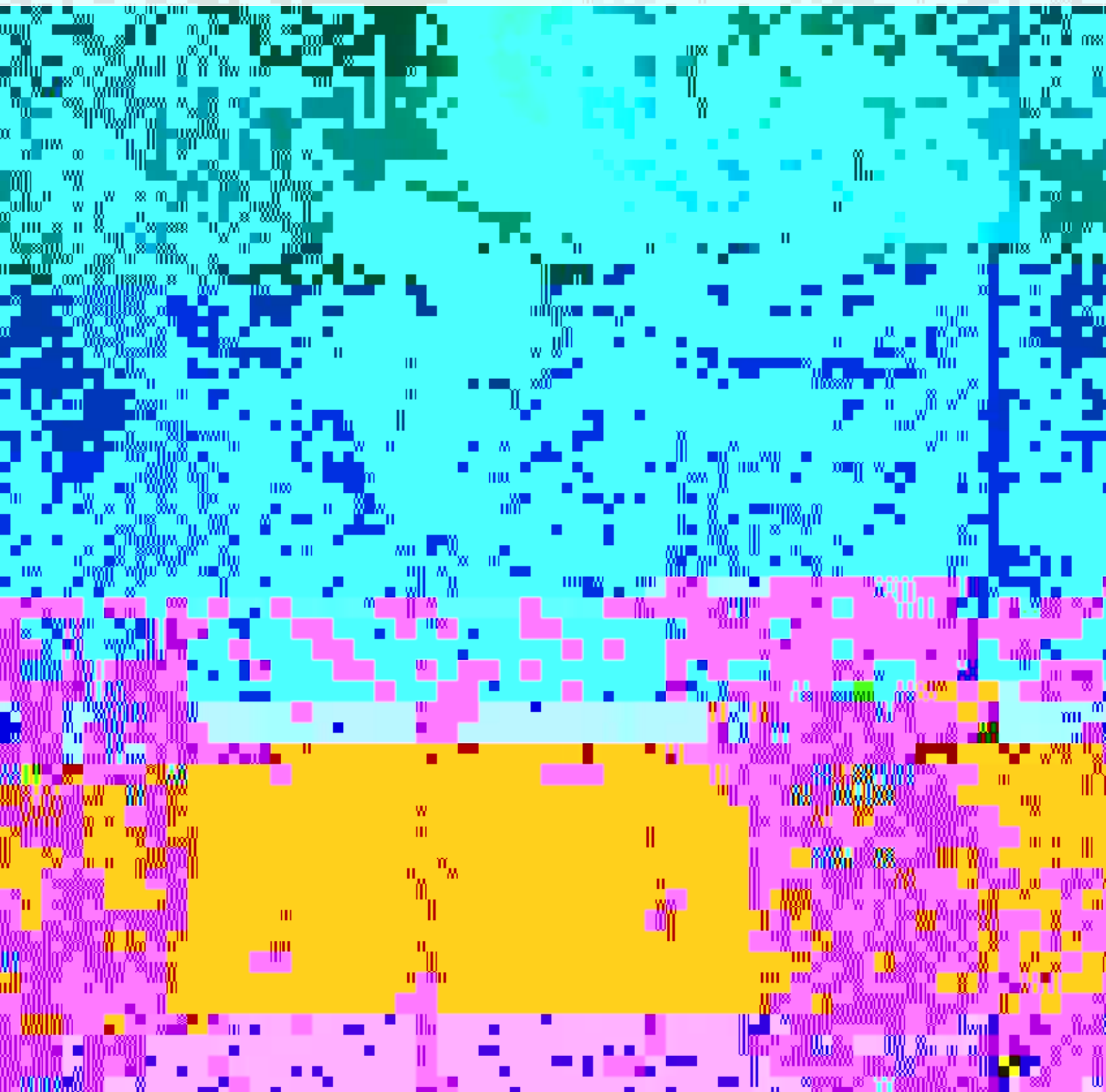

Poslední let

PETRA GINZE

Studijní příručka

„Holocaust byl pro židovské děti a jejich rodiny obdobím hrůzy a nejistoty. Mnoho dětí, podobně jako Petr Ginz, však navzdory svému strachu selhalo nebezpečí stát se tvůrčími a odolnými. I když z nich ale byla stejná jako Petrovi upravená příležitost vyrůst v dospělé lidi. Nikdy se nedozvíme, čím by bývaly svatými písařky, kdyby přežily. Víme však, že je naší povinností si připomínat všechny oběti této tragédie a vzdávat jim hold. Nejlepším způsobem, jak uctít jejich památku, je neustále šířit univerzální ponaučení z holocaustu, aby budoucí generace takovou hrůzu již nikdy nezažily.“ **K18**

Poslední let **PETRA GINZE**

STUDIJNÍ P ÍRU KA

Předmluva – Kijo Akasaka, zástupce generálního tajemníka OSN pro komunikaci a informace.....	6
Slovo Chavy Pressburgerové.....	7
1. kapitola: Za vteřinu kolem světa.....	9
Petrova představitost.....	11
2. kapitola: Ka-du přichází.....	13
3. kapitola: Hrdinové se postaví Ka-duovi.....	17
4. kapitola: Šílenc v plánu.....	19
Síla Petrovy představitosti.....	21
5. kapitola: Zničení netvora Ka-du.....	23
PŘÍLOHA	
Dějiny holocaustu.....	25
Připomínka holocaustu.....	27
Slovník pojmů.....	28
Mapy.....	29
Všeobecná deklarace lidských práv: stručný pohled.....	29
Doporučená literatura.....	30

Předmluva

KIJO AKASAKA, zástupce generálního tajemníka OSN
pro komunikaci a informace

Tato studijní příručka vznikla k uctění památky Petra Ginze, výjimečného židovského chlapce z Prahy, který zahynul během holocaustu.

Jeho příběh je poučením, jak důležité je postavit se nenávisti a předsudkům. Dozvíte se z něj více o holocaustu a o tom, jak je důležité si i dnes tyto události připomínat. A doufám, že v něm najdete i ponaučení pro svůj vlastní život a společenství, v němž žijete.

Petr byl jedním z milionů upravených a nevinných židovských dětí, které zahynuly během holocaustu. Do jeho života nemůžeme nahlédnout bez pocitu hlubokého smutku nad ztrátou tak jedinečného a nadaného chlapce. Nebál se vzdorovat nacistům,

él.5 kiid00
7u5

dě se z 7000 e 10000 žijí i 10000 z. 0z600z v6n0
a

SLOVO KE STUDENTŮM

CHAVA PRESSBURGEROVÁ, dříve Eva Ginzová

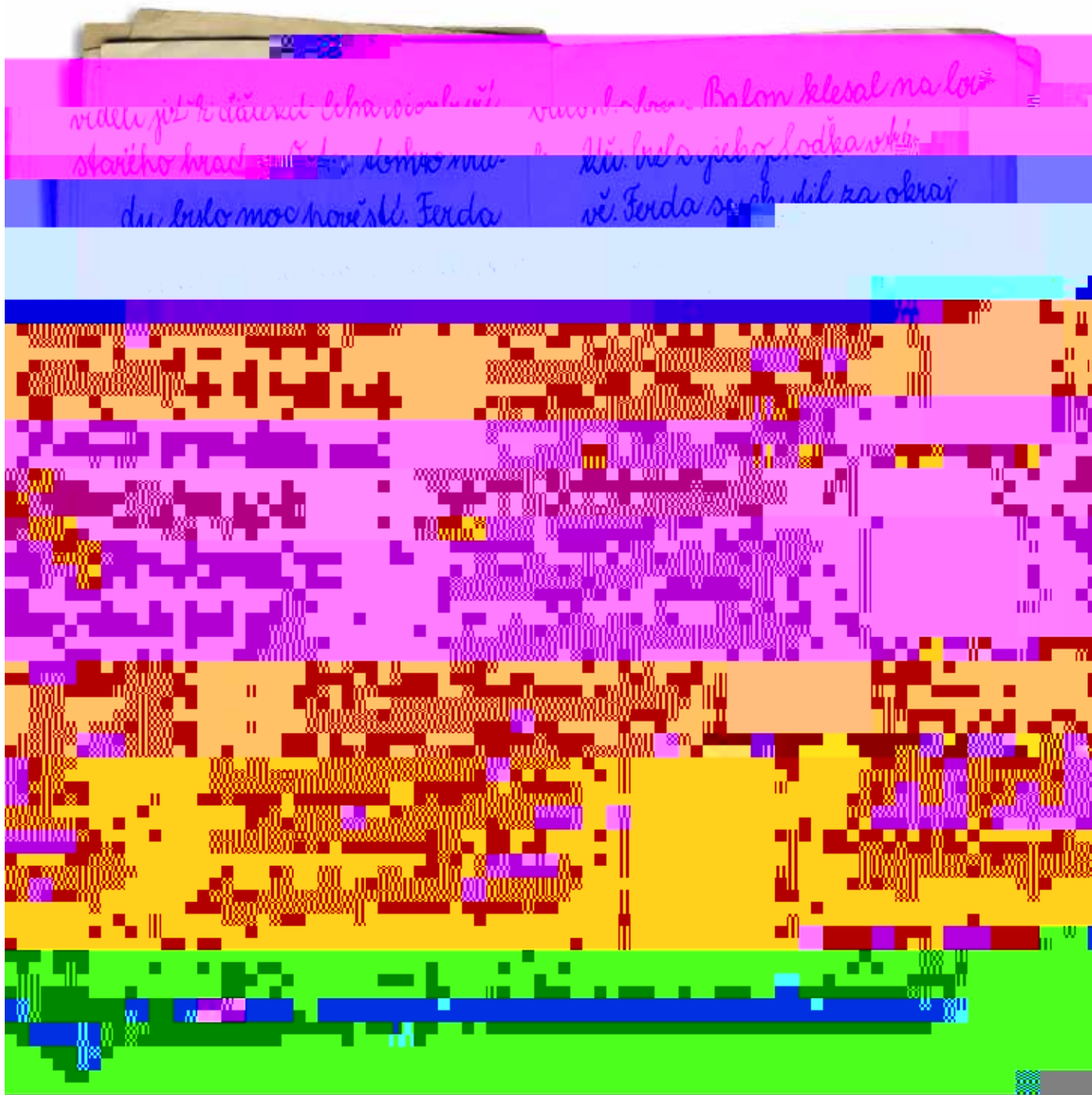
Je pro mne velkou poctou, že se Organizace spojených národů rozhodla vydat tuto studijní příručku jako doprovodný materiál k dokumentárnímu filmu o mém zesnulém bratru Petru Ginzovi. Díky nim se mladí lidé po celém světě mohou dozvědět, jak zhoubné důsledky mají antisemitismus a nenávisť.

Vzdělání je základem pro lepší budoucnost. Někdy však může být zneužito k šíření nenávisť, vraždění a propagaci nelidských ideologií, jakou byl nacismus. Nacistický režim učil mladé lidi, že „nadřazená“ bílá evropská rasa (Árijci) musí dobýt celý svět a porazit si všechny „nižší“ rasy. Šíitelé této nenávisťné ideologie vraždili lidi, o nichž byli přesvědčeni, že nemají právo žít – například

FERDOVA DOBRODRUŽSTVÍ

Petrova povídka „Ferdova dobrodružství“ pojednává o chlapci Ferdovi, který tráví s tatínkem den na venkově. Ferda spatří, jak k němu klesá balón, pokusí se ho zachytit, ale neudrží se. Dopadne tak tvrdě, že pod ním pukne země a Ferda se zříti do jeskyní, kde objeví tajnou skrýš německých zbraní. Ferda ohlásí svůj nález eskymům a stane se hrdinou.

Petr Ginz (1928–1944);
 číslo 4 a 5; první a
 druhé číslo, 1940; bratr Mě a
 Petra Vaše, 1940

ZA VTE INU KOLEM SV TA

Petr Ginz se narodil roku 1928 v Praze, hlavním m st tehdejšího eskoslovenska. Jeho rodi e, Ota a Marie Ginzovi, se vzali v Praze o rok d íve. V roce 1930 se narodila Petrova sestra Eva. Petr Prahu miloval. Jak víme z Evina vypráv ní, p í procházkách ulicemi tohoto starobylého m sta oba „už jako d tí vždy vnímali jeho kouzlo“.

Na po átku 30. let dvacátého století žilo v Praze asi 35 tisíc Žid . Když se v roce 1933 dostal v N mecku k moci Adolf Hitler, uprchla sem í ada n meckých Žid . Množství dalších uprchlík pak dorazilo do Prahy v roce 1938, když Hitler anektoval Rakousko a sudetské oblasti eskoslovenska. Po et židovského obyvatelstva v Praze tak vzrostl zhruba na 56 tisíc.

Petr pocházel ze „smíšené“ rodiny – jeho otec byl Žid a matka byla k esanského p vodu, i když p ed svatbou konvertovala k judaismu. Protože m íli Petr s Evou jednoho „árijského“ a jednoho židovského rodi e, považovali je nacisté za tzv. míšence prvního stupn , tedy nap í Židy.

Hitler a potažmo nacistický režim zastávali bludné p esv d ení, že Židé jsou nižší rasa, která je zodpov dná za všechny problémy v N mecku i v Evrop , a že jsou pro biologicky nad azené „Árijce“ hrozbou. Pojmy „Árijec“, „Žid“ a

© Sbirka fotoarchivu Jad Vašem

Rodina Ginzů

© Soukromý archiv Chavy Pressburgerové

Sňatek Oty a Marie Ginzových 8. března 1927

OTÁZKY

1. Co víme o Petrovi? Co byste se o něm ještě chtěli dozvědět?
2. V Petrově povídce „Ferdova dobrodružství“ objeví chlapec ukryté německé zbraně, nahlásí jejich nalezení a stane se hrdinou. Co vypovídá tento příběh o Petrových názorech na tehdejší události?
3. Pro nacistický režim Petra a jeho sestru Evu diskriminoval?

ÚKOLY

1. Zjistěte, kde se v Evropě před druhou světovou válkou nacházely významné židovské komunity.
2. Napište krátký referát o židovských kulturních tradicích. Zmíňte se o židovských pokrmech, svátcích a svatostáncích.
3. Porovnejte mapu 1 (Evropa v r. 1933) s mapou 2 (Územní zisky Německa před válkou, 1939) v příloze. Co se událo v evropských zemích mezi lety 1933 a 1939? Zjistěte, jak tyto události ovlivnily život Židů v těchto zemích.

DŮLEŽITÁ DATA

8. března 1927
sňatek Oty a Marie Ginzových

1. února 1928
v Praze se narodil Petr Ginz

21. února 1930
narodila se Petrova sestra Eva

PETROVA PŘEDSTAVIVOST

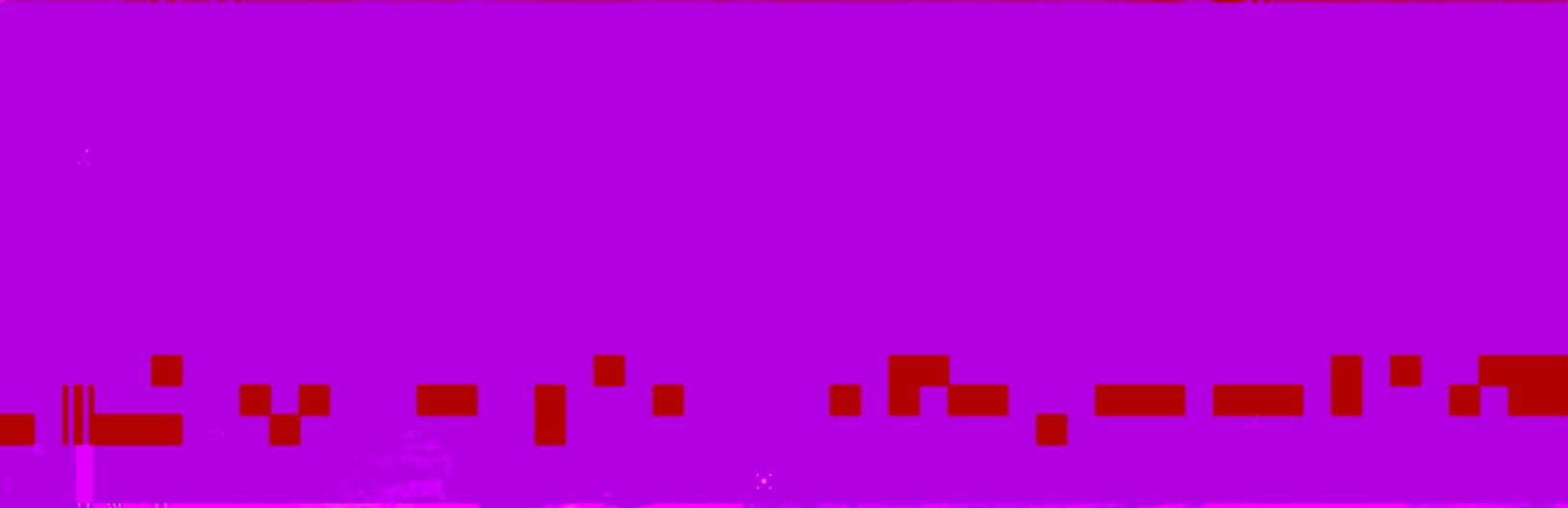
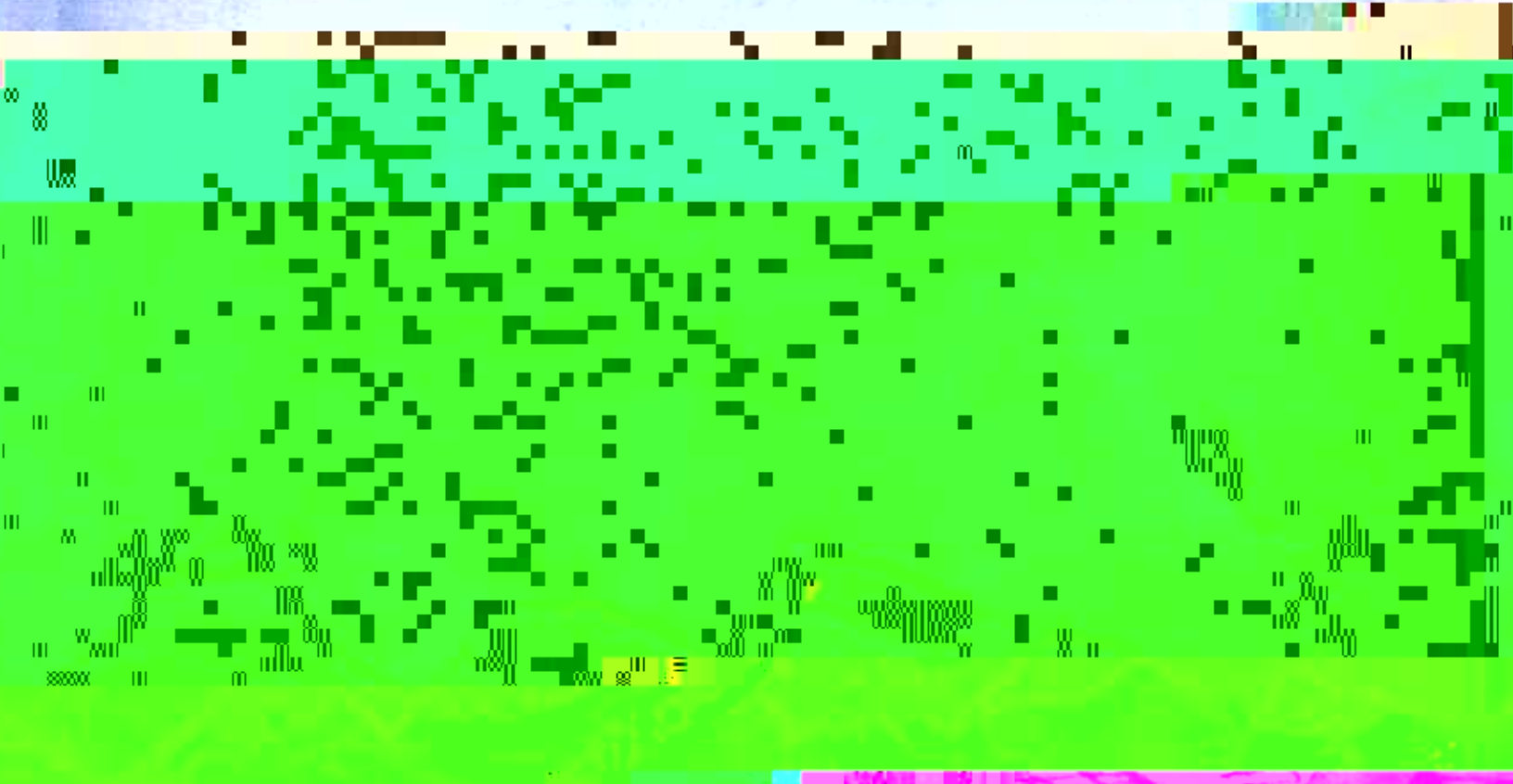
Petr měl nesmírně tvořivou mysl a dobrodružného ducha. „Jeho nejoblíbenějšími předmety byly vždy přírodní vědy, ale moc rád také kreslil. Všude s sebou nosil blok a tužky,“ říká Petrova sestra Eva.

Na Petra také velice zapůsobily spisy francouzského autora Julese Verne, kterého lze považovat za průkopníka v žánru vědeckofantastické literatury. Verne psal o létání, cestování do vesmíru a podmořských plavbách dávno předtím, než se všechno stalo skutečností. „Petr četl spoustu knih, ale jako malý chlapec měl nejraději Julese Verne,“ říká Eva. „Myslím, že od něj četl úplně všechno. Verne je například autorem románu *Cesta kolem světa za osmdesát dní*. Petr po jeho vzoru napsal příběh *Za větrnou kouli kolem světa*.“

Mezi osmým a třináctým rokem svého života napsal Petr ještě tři další romány: *Z Prahy do Číny*, *Altajský mudrc*, *Cesta do střední Země* a *Návštěva z pravěku*.² Na počátku posledního příběhu, který pojednává o netvorovi jménem Ka-du, Petr tvrdí, že se jedná o román Julese Verne, který sám objevil a přeložil do češtiny. Ve skutečnosti celou knihu napsal sám.

OTÁZKY

1. Vědom podle vás měla dobrodružství, plavby i létání pro Petra takový význam?

KA-DU P ICHÁZÍ

Nacistická vojska obsadila 15. března roku 1939 Prahu. Celou západní polovinu československa, kam patřila i Praha, prohlásili nacisté za Protektorát Čechy a Morava (viz mapa 2 v příloze). Toto území se tedy stalo součástí Velkoněmecké říše a 92 tisíc příslušníků židovské komunity podléhalo moci nacistických úřadů. Na východě se od německého československa odtrhlo Slovensko a vytvořilo samostatný stát. Ihned po zahájení okupace zavedli nacisté omezení pro židovské obyvatelstvo. V březnu bylo vydáno nařízení, podle něhož se Židům zapovídala téměř veškerá veřejná činnost a byla zabavena většina židovského majetku. Když v roce 1939 vypukla válka, začalo propouštět Židy ze zaměstnání, Židé nesměli nakupovat v obchodech a měli omezenou svobodu pohybu. V listopadu už nesměli volně cestovat hromadnou dopravou a židovské děti byly vyloučeny ze škol.

V září roku 1941 dostala Židovská náboženská obec v Praze nařízeno provést sčítání židovského obyvatelstva v Protektorátu Čechy a Morava. Židé od této chvíle museli nosit žlutou hvězdu a žít odděleně od ostatních obyvatel. Devatenáctého září 1941 začal Petrusát svůj deník a hned v prvním záznamu popsal a nakreslil odznak ve tvaru žluté hvězdy, který byli Židé donuceni nosit (viz obrázek). Nacisté zakotvili restrikce pro Židy do právního řádu a díky žluté hvězdě mohli židovské obyvatele snadno identifikovat.

Židé se také museli začít registrovat do transportů. Petrova rodina obdržela povolání k registraci 26. října 1941.³ Většina židovské zbraně a zbraně mučím

Reinhard Heydrich byl neblaze proslulý svou krutostí a brutalitou, která mu vysloužila přezdívku „pražský ezdník“. Dne sedmadva-

Báse Petra Ginze

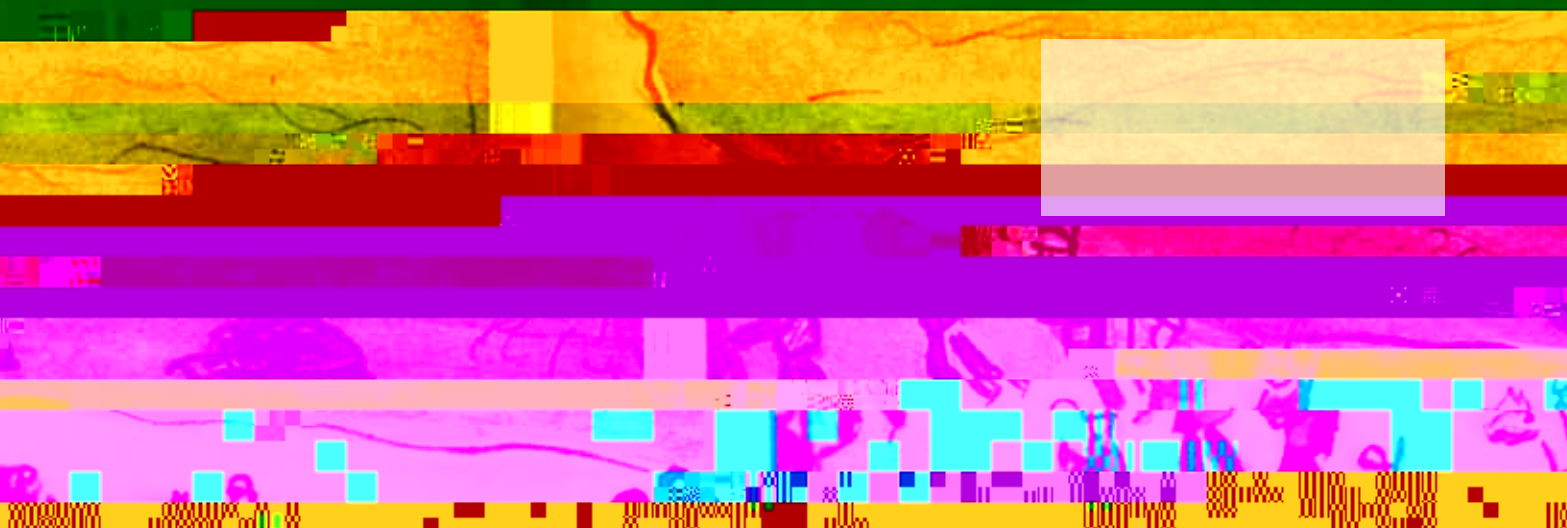
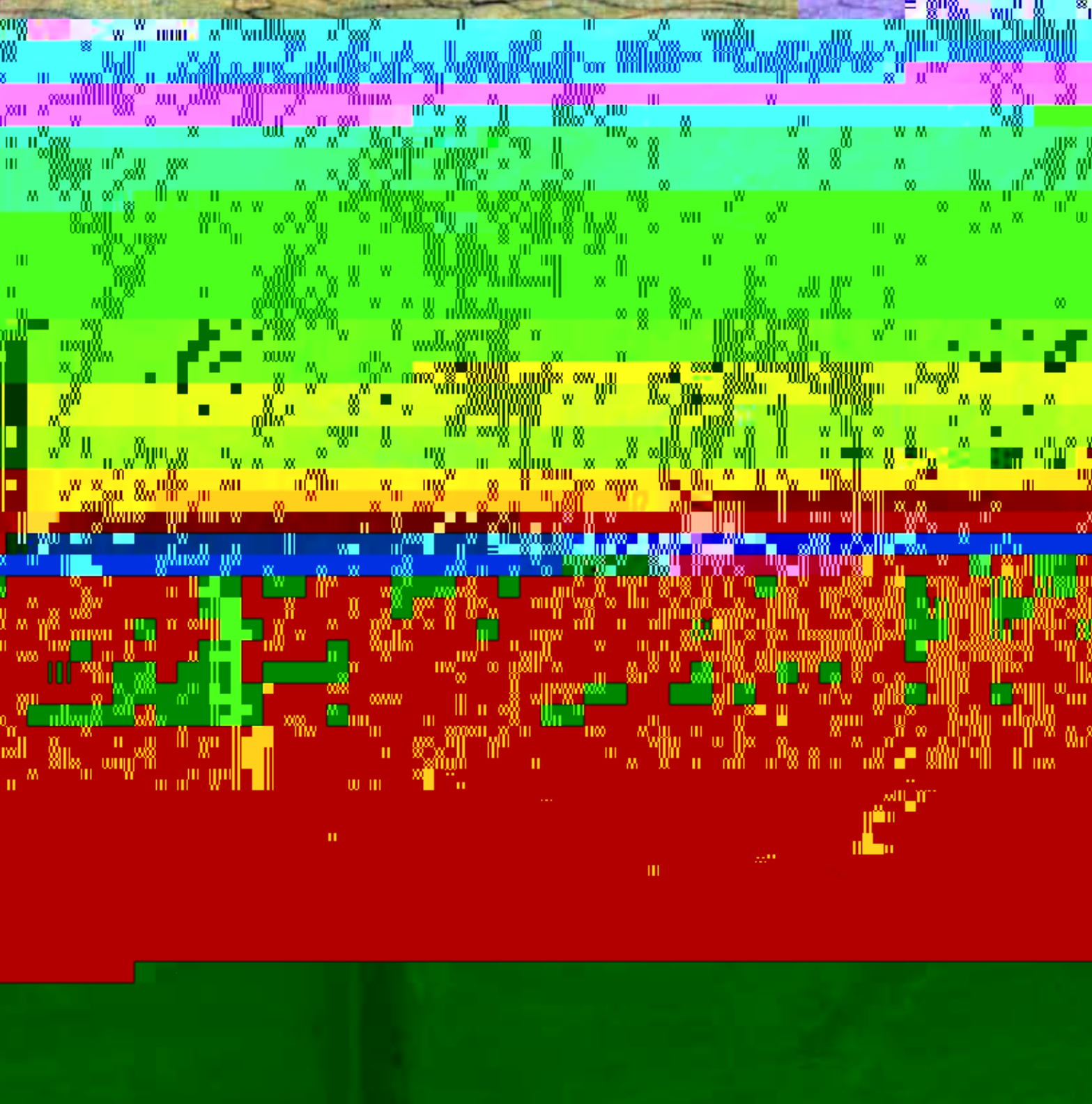
(vý atky)

Dnes je jasno už všem lidem,
kdo je arijcem, kdo Židem,
nebo Žida poznáš vezdy
podle ernožluté hv zdy.

Vždy po osmé hodin
v novat se rodin ,
d lat jak pomocný d lník,
neposlouchat ani M lník,
nesmí si pejska dovolit
ani se nechat oholit.
A Židovka d ív bohatá
nesmí mít ani ko ata,
musí u it doma d ti,
nakupovat od t í do p ti.

A Žid jakkoliv mazaný
má v bance ú et vázaný,
zanechal nep kné zvyky,
s arijci nep stuje styky.

Sm l mít jen jeden jako druhý
batoh, kufr a popruhy.
Te p estala i tato práva,
ale Žid, ten jist nenadává.
Ten na p edpisy hledí jen
a je se vším vždy spokojen.⁶

HRDINOVÉ SE POSTAVÍ KA-DUOVI

Uzavřené části měst, v nichž byli Židé nuceni žít odděleně od ostatních obyvatel, se nazývaly „ghetta“. Když nacisté začali realizovat své „konečné řešení“, uzavření Židů v ghettech jim usnadnilo jejich deportaci. Židé byli přepravováni v nákladních autech, na lodích nebo dokonce pšky, avšak nejčastěji ve vlacích. Byli odváženi do koncentračních, pracovních a vyhlazovacích táborů ve východní Evropě.

Pir G... (1928-1944), Ka...
1944, a...
Ja Va... ; a O G... Ha Ja

ŠÍLENC V PLÁN

Ghetto a tranzitní tábor Terezín se nacházely zhruba 50 kilometrů severně od Prahy. Od třináctého listopadu 1941, kdy sem dorazil první transport z Prahy, až do osvobození Terezína v květnu 1945 tudy prošlo asi 140 tisíc Židů. Petr byl transportován do Terezína 22. října 1942 a strávil zde dva roky. Navzdory obrovskému tlaku, všudypřítomným nemocem, hladu a strachu z transportů probíhal v Terezíně bohatý kulturní život. Mezi jeho obyvateli se ocitla řada známých Židů, byli zde umělci, spisovatelé, hudebníci, herci i vědci, kteří se účastnili podzemních kulturních aktivit. Terezín řídili nacisté, stěžili jim poslouchali německé policie a vnitřní záležitosti spravovala židovská samospráva nazvaná „Rada starších“. Dětí žily v samostatných ubytovnách, kde byly tajně vzdávány. Jednalo se

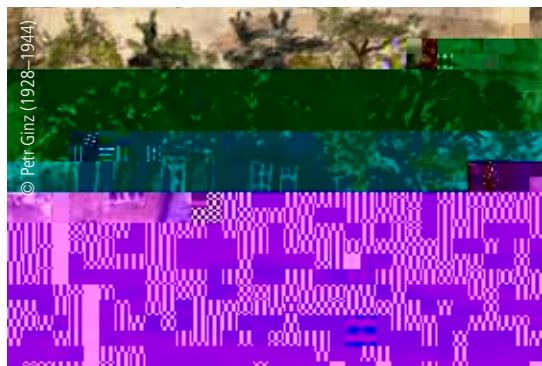
68

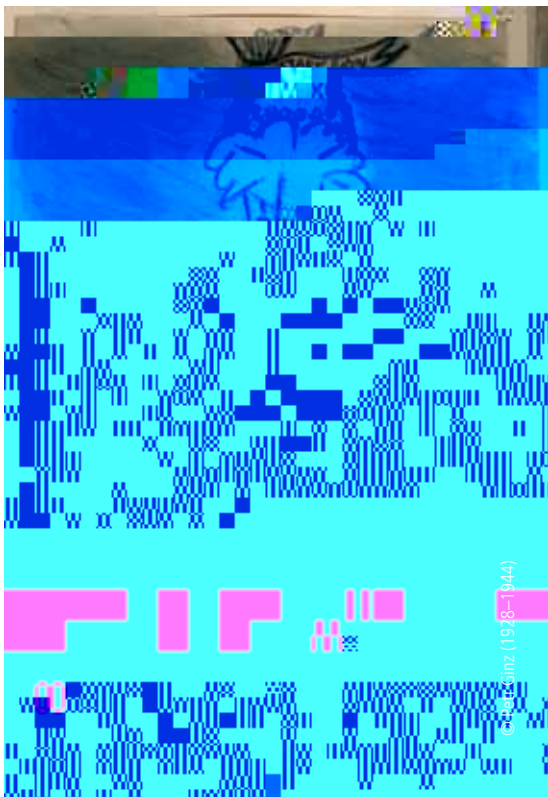
SÍLA PETROVY PŘEDSTAVIVOSTI

Petrova živá fantazie pracovala až do jeho posledních dní v Osvětimi, což dokazují i jeho výtvarná a literární díla. Jehudit Šendarová, kurátorka z památníku Jad Vašem, vysvětluje ve filmu *Poslední let Petra Ginze*, jakou tvrdí sílu měl navzdory obtížím, s nimiž se každodenně setkával v ghettu, kde žil v odloučení od rodiny. „Potřeboval tvořit ve chvílích, kdy se každý jedinec zakoušel na tak hluboko, že je neopouští ani za takových životních podmínek, jaké panovaly v Terezíně. To platilo jistě i o Petrovi.“

Petr se díky své představitivosti dokázal v duchu přenést na nejzranější místa a vidět věci, které jiní neviděli. Například v Terezíně vytvořil kresbu města níž krajiny dávno před prvním letem letů na Měsíc. Petrovy kresby byly na tehdejší dobu radikální. Tenkrát ještě neexistovaly fotografie povrchu Měsíce, které později pošli astronauti. Petr přemýšlel o vesmíru v době, kdy žil jako v zemi pod ustávaným terorem v místě, kde se musel tolikrát vzdát: to je důkaz, že o fantazii letů na nikdo nepřipravil nemluvit.

Na obrázku je vidět krajina, kterou Petr Ginz namaloval v roce 1944. Je to krajina s zelenou travou a modrou oblohou. V pozadí jsou vidět stromy a nějaká budova. Tato kresba je jedním z mnoha děl, která Petr Ginz vytvořil v Terezíně.

Mezi lety 1942 a 1944, a také v letech 1943 a 1944, kdy žil v Terezíně, namaloval Petr Ginz několik obrazů, které jsou dnes uchovány v Muzeu města Terezína. Jedním z nich je obraz s názvem „Krajina“.

Během dvou let strávených v Terezíně namaloval Petr řadu obrazů okolního světa a vytvořil si vlastní styl. Spočíval ve zvláštním využívání barev a světla a vyjadřoval jeho tehdejší vnímání světa. Dvě z jeho děl jsou Petrovy kresby „Ghetto“ a „Náměstí v ghettu Terezín“. Jak vysvětluje Jehudit Šendarová, holocaust je často vnímán jako něco jednoznačného a černobílého, ale skutečnost byla jiná. Všední život pokračoval i přes perzekuce a vraždění. Navzdory známému úsloví, že v ghettu motýli nežijí, v Terezíně létali motýli a kvetly tam květiny. A zároveň byli lidé každé úterý shromažďováni do transportů a odváženi na smrt.

Fantazie a tvrdá síla se pro Petra rovněž staly prostředkem odporu proti nacistům, když vyjadřoval své myšlenky v láncích uveřejněných v časopisu *Vedem*. Ve svých příspěvcích a ilustracích projevuje odhodlání zachovat si svobodu vůle a nezávislost a nepodlehnout nacistům. Na titulní straně časopisu *Vedem*, která je zde vyobrazena a jejímž autorem je Petr, nese každá z těchto tří dělových koulí jiný název: „vtip“, „satira“ a „smích“.

OTÁZKY

1. Proč se podle vás Petr v době svého věznění v Terezíně rozhodl nakreslit povrch Měsíce?
2. Proč kreslil Petr ghetto jako temné místo nahánějící hrůzu a zároveň jako místo plné světla a barev?
3. Vysvětlete symbolický význam Petrovy kresby dělových koulí na titulní straně časopisu *Vedem*.

ÚKOLY

1. Dítěti vězně v Terezíně vytvořily řadu kreseb. Najděte příklady dalších uměleckých prací, jejichž autory jsou děti, a debatujte o nich.
2. Zjistěte další informace o životě dětí v Terezíně. Vysvětlete, jakým způsobem mohla jejich aktivita ovlivnit Petrovu uměleckou a literární činnost.
3. „Motýli tady nežijí – v nich.“
2.

Mezi lety 1942 a 1944, a také v letech 1943 a 1944, kdy žil v Terezíně, namaloval Petr Ginz několik obrazů, které jsou dnes uchovány v Muzeu města Terezína. Jedním z nich je obraz s názvem „Krajina“.

ZNI ENÍ NETVORA KA-DU

Dne 3. května 1945 předali nacisté Terezín červenému kříži a 8. května byl osvobozen Rudou armádou.¹⁴ Dne 14. května 1945 odešli Ota a Eva Ginzovi z Terezína a vrátili se domů do Prahy. Spojenci porazili nacisty a jejich kolaboranty a válka v Evropě skončila. Eva spolu s rodiči čekala a doufala, že se Petr vrátí domů do Prahy. Slíbila si, že do svého terezínského deníku zapíše datum Petrova návratu. Petr se však nikdy nevrátil. Zhruba o deset let později se jejich matka odněkoho, kdo odjel z Terezína ve stejném transportu jako Petr, dozvěděla, že v ní prošli hned po příjezdu do Osvětimi selekcí a byli rozděleni do skupin. Petrova skupina byla poslána přímo do plynové komory.¹⁵

celní světové představitelé, kteří spojili síly k ukončení druhé světové války, pocívali po hrůzách holocaustu naléhavou potřebu najít cestu, jak zajistit spolupráci států, zamezit dalším válkám a zlepšit životní podmínky lidí na celém světě. Uvědomovali si, že to je možné, jedině když se všechny národy zavážou ke spolupráci a podpoře v rámci celosvětové organizace. Tak se zrodila Organizace spojených národů (OSN) s cílem zajistit celosvětový mír, sociální pokrok a lidská práva pro všechny. Organizace vznikla 24. října 1945 a měla 51 zakládajících členských států. Dnes je členem OSN 193 zemí usilujících o zlepšování kvality života lidí na celém světě.

Dokumentární centrum holocaustu, Památník obětí a hrdinů holocaustu
Jad Vašem (<http://www.yadvashem.org>).

Zásadu lidských práv pro všechny chrání Charta Organizace spojených národů i Všeobecná deklarace lidských práv (přijata 10. prosince

DŮVĚRY A HOLOCAUST

S nástupem nacismu se židovské důvěry staly obětí antisemitských

a e i e i a e a e
 O e i - B e a p
 e e 1944

© Spírka fotoarchiv Jad Vašem

N které d ti si podobn jako Petr vedly b hem holocaustu deník. řada z nich si do n j také jako Petr zaznamenávala fakta. Pro jiné d ti p edstavoval deník možnost, jak vyjád it emoce a bolest, kterou prožívaly, nebo do n j psaly na protest, aby ukázaly, že se nenechají porazit nacisty. Z d tí, které b hem holocaustu zahynuly, je z ejm nejznám jší p íb h mladé židovské dívky Anny Frankové. Deník, který si psala v dob , kdy se schovávala na p d v Amsterodamu, byl zve ejn n a našel si adu tená po celém sv t .

Když za aly deportace do vyhlazovacích tábor , byla drtivá v tšina d tí poslána na smrt. V n kterých p ípadech se dospívajícím, kte í byli schopní práce, poda ilo p ežit. Mnohé d tí však byly na práci p íliš malé nebo slabé, a byly tudíž okamžit poslány na smrt. Do konce druhé sv tové války byli nacisté spolu se svými kolaboranty odpov dni za smrt šesti milion Žid , z toho jednoho a p l milionu d tí.

Židovské d tí, které zem ely b hem holocaustu, p ípomíná unikátní Památník d tí p í Jad Vašem (viz fotografie), který je vyhlouben v podzemní jeskyni. V tmavém a ponurém prostoru se donekone na odráží sv tlo tradi nich židovských sv íek, zapalovaných na památku mrtvých. Vytvá ejí dojem milion hv zd zá ících na no ním nebi. V pozadí zaznávají jména zavražd ných d tí, jejich v ka zem p vodů.¹⁸

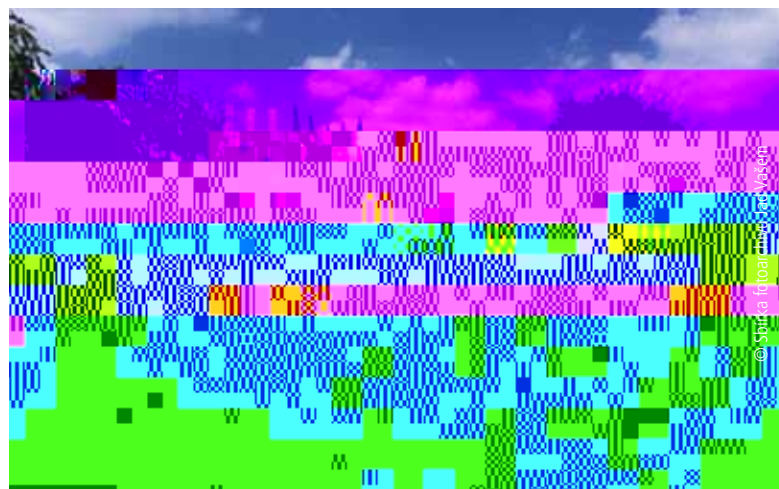
OTÁZKY

1. Co se stalo s židovskými d tmi b hem holocaustu?
2. Co byly „Kindertransporty“?
3. Jak se n kterým d tem v ghettech poda ilo p ežit?

ÚKOLY

1. Anne Franková si psala deník v dob holocaustu, kdy se spolu se svou rodinou ukrývala na p d v Amsterodamu. Najd te další p íklady deník , které si psaly d tí b hem holocaustu. Jaké d vody je k tomu podle vás vedly?
2. Najd te p íb h dít te, které bylo v Kindertransportu. Vypráv jte o n m spolužák m.
3. Vyhledejte informace o povstání ve varšavském ghettu. Jakou roli v n m hrála mládež?

Vi Pa i i e Ja Va e ,
 9 a , l i

¹⁸ Památník ob tí a hrdín holocaustu Jad Vašem (<http://www.yadvashem.org>).

P IPOMÍNKA HOLOCAUSTU

Izraelský astronaut Ilan Ramon, který byl členem posádky amerického raketoplánu Columbia, si chtěl v roce 2003 vzít s sebou do vesmíru něco, co by připomínalo holocaust. Od památníku Jad Vašem dostal kopii kresby Měsíční krajina od Petra Ginze, která ukazuje Zemi z pohledu z Měsíce. Ilan Ramon věřil, že tím uskuteční Petrův sen o cestě do vesmíru. Po tragické explozi raketoplánu 1. února 2003 se Petrova kresba proslavila. Medializace vedla k objevu Petrova deníku v jednom pražském domě, který kdysi patřil blízkému příteli rodiny Ginzových. Poštovní známka, kterou zde vidíte na obrázku, byla vydána v České republice po explozi raketoplánu na památku Ilana Ramona a dalších členů posádky i k uctění Petra Ginze. Na Petrovu počest byl také pojmenován asteroid 50413 Petrginz.

Petrův příběh od

VŠEOBECNÁ DEKLARACE LIDSKÝCH PRÁV: STRUČNÝ PŘEHLED

Tato zkrácená verze 30 článků Všeobecné deklarace lidských práv¹⁹ podává přehled základních práv a svobod, které přirozeně náleží každému člověku. První dva články obsahují nejdůležitější zásady, které tvoří základ všech lidských práv. Články 3 až 21 se týkají občanských

DOPORU ENÁ LITERATURA

Bernheim, Mark, Father of the Orphans: The Story of Janusz Korczak, Lodestar, New York

„Between the Worlds: Social Circles in the Theresienstadt Ghetto“, vzdávací materiál Památníku obětí a hrdinů holocaustu Jad Vašem, <http://www.yadvashem.org>

David, Kati, A Child's War: World War II Through the Eyes of Children, Orion, London 1989.

Young Moshe's Diary: The Spiritual Torment of a Jewish Boy in Nazi Europe
Ulverscroft Large Print, Anstey – Leicester 1976.

_____, překlad M. Drápal a M. Jacobsenová, Triáda, Praha 2004.

Harris, Mark Jonathan, Oppenheimer, Deborah: Into the Arms of Strangers: Stories of the Kindertransport, Bloomsbury Publishing PLC, London 2000.

„Holocaust Encyclopedia“, United States Holocaust Memorial Museum, www.ushmm.org

Korczak, Janus, Král Matýsek První, překlad R. Vyhlídal, Albatros, Praha 1987.

Křížková, Marie Růt, Kotouč, Kurt Jiří, Ornest, Zdeněk (vyd.), Je moje vlasti hrabba ghatt?
Básně, próza a kresby terezínských dětí

Kuchler-Silberman, Lena, My Hundred Children, Laurel Leaf, New York 1987.

Hanin kufík, překlad D. Makovičová, Židovské museum a Portál, Praha 2003.

„No Child's Play“, online výstava, Památník obětí a hrdinů holocaustu Jad Vašem,
<http://www.yadvashem.org>

Valné shromáždění OSN vyzvalo v rezoluci 60/7 nazvané „Připomínka holocaustu k vytvoření informačního programu k tématu „Holocaust a Organizace spojených národů“. Rezoluce souhlasně vyzývá k opatřením na aktivní zapojení občanské společnosti do osvětového připomínání holocaustu. Takový přístup má v budoucnu napomoci zabránit dalším aktům genocidy. V rámci tohoto osvětového a vzdělávacího programu, který byl zahájen v roce 2006 Odborem OSN pro poskytování informací veřejnosti, vznikla mezinárodní síť partnerů z občanské společnosti a široký program zahrnující vydávání on-line a tištěných vzdělávacích materiálů, organizování kampaní na sociálních sítích, studentských videokonferencí, vydávání diskusních příspěvků, DVD, přípravu seminářů a školicích programů, filmových představení, autogramiád. V rámci programu vznikla i stálá výstava v hlavním sídle OSN v New Yorku a každoročně je organizována celosvětová připomínka Mezinárodního dne památky obětí holocaustu 27. ledna.

Osvětový a vzdělávací program o holocaustu navazuje úzkou spolupráci s paměťkou holocaustu, jejichž přímými jsou varováním před následky antisemitismu a jiných forem diskriminace. Prostřednictvím vzdělávacích akcí a informačních materiálů tento program rovněž pomáhá bojovat proti popírání holocaustu. Osvětový a vzdělávací program se v rámci všech iniciativ zaměřuje na základní principy genocidy a jejího zabránění.

O STUDIJNÍ P ÍRU CE

Tato p íru ka pro žáky druhého stupn základních škol a studenty škol st edních byla p ípravena v rámci osv ového a vzd lávacího programu *The Holocaust and the United Nations* (Holocaust a OSN) ve spolupráci s Mezinárodní školou pro studium holocaustu p í Památníku ob tí a hrdin holocaustu Jad Vašem a Programem dokumentárního filmu na Wake Forest University a doprovází film *Poslední let Petra Ginze*. Film vznikl v rámci Programu dokumentárního filmu na Wake Forest University ve spolupráci s Ústavem dokumentárního filmu na Floridské univerzit . Vypráví p íb h mladého židovského chlapce z Prahy Petra Ginze, který rád psal a kreslil.

V roce 1941 si t ináctiletý Petr, který žil v nacisty okupované Praze, začal vést deník. Svým faktickým a stru ným lí ením každodenních událostí – ve škole, doma, odpolední procházky, seznam p e tených knih, návštěvy u kamarád – a svými expresivními ilustracemi nás Petr vtahuje do sv ta div , inspirace, tv r í síly a fantazie. Když bylo Petrovi 14 let, byl odlou en od své rodiny v Praze a poslán do ghetta a tranzitního tábora v Terezín . B hem dvou let strávených v Terezín nadále psal a kreslil, dokud ho nacisté ve v ku pouhých 16 let neposlali na smrt do Osv tmi.

Tato studijní p íru ka se snaží nahlédnout do Petrova života prost ednictvím jeho tv r ích schopností. Fantazie pro n j znamenala jediný únik p ed nacisty – díky ní se mohl p enést dom do Prahy, do vesmíru nebo na jiná vzdálená místa za hradbami Terezína, kde byl v zn n. Jeho literární a um lecká díla nám zprost edkovávají zkušenosti židovského chlapce a ukazují, jak se vypo ádával se situací, v níž se b hem druhé sv tově války ocitl. Díky Petrovu p íb hu m žeme alespo z ásti porozum t historii a lidské tragédii, kterou p edstavoval holocaust.

Studijní p íru ka je k dispozici také na internetové stránce
www.un.org/holocaustremembrance, **esky na** www.osn.cz